

E-mailová adresa: obec@rozsec.cz

Internetová adresa: www.rozsec.cz

Slovo úvodem

Vážení spoluobčané, čtvrté číslo Rozsečského zpravodaje je poslední v roce 2009. Vedle tradičních rubrik přináší další díl Lidových pranostik, vzpomínku na básníka Františka Halase, přehledné výsledkové listiny Rozsečské traktoriády a juniorského motokrosu RO-OL CUP. Nová rubrika Lidové zvyky a obyčeje je věnována sv. Ondřeji a věštění budoucnosti, v rubrice Cesty víry je pojednáno o životě sv. Barbory. Oddíl Kapitoly z regionální historie sleduje události v roce 1926. Také podzimní období roku 2009 bylo na různé společenské a kulturní akce velmi bohaté.

Věříme, že Rozsečskému zpravodaji věnujete přízeň i v následujícím roce 2010. Přejeme Vám požehané Vánoce, do nového roku zdraví, radost, štěstí a pohodu. Za redakční radu Věra a Josef Prosovi.

Obecní úřad Rozseč nad Kunštátem informuje

Zasedání obecního zastupitelstva

Termín: 29. 10. 2009

Obecní zastupitelstvo schválilo rozpočtové opatření, provozní náklady ZŠ na plavání (8 050,- Kč), odprodej a pronájem pozemku. Dále schválilo dotace z rozpočtu JMK na výstroj a výzbroj SDH (60 000,- Kč) a na opravu místních komunikací (300 000,- Kč). Členové zastupitelstva rozhodli, že výše vodného na rok 2010 zůstane zachována (29,- Kč za kubický metr, včetně DPH).

Termín: 19. 11. 2009

Obecní zastupitelstvo schválilo rozpočtové opatření, pronájem pozemku, složení inventarizačních komisí, odkoupení a záměr prodeje pozemků. Projednalo návrh změny územního plánu (občané ve veřejné diskuzi neměli připomínky). Starosta informoval členy zastupitelstva o přípravě projektu na výstavbu rodinných domů v části obce Písečná.

Termín: 7. 12. 2009

Zastupitelstvo potvrdilo formou opatření vydání Změny č. 1 územního plánu obce Rozseč nad Kunštátem a odsouhlasilo žádosti o pronájem pozemků a žádosti o koupi pozemků v katastru obce.

Kulturní a sportovní činnost v Rozseči nad Kunštátem

Ohlédnutí za Rozsečskou traktoriádou 2009

Přinášíme výsledkovou listinu Rozsečské traktoriády 2009 (podle jednotlivých disciplín a kategorií).

Na přání organizátorů prostřednictvím Zpravodaje děkujeme všem sponzorům, kteří podpořili tuto velmi úspěšnou akci.

Disciplína Rychlostní jízda

Kategorie Tovární

1. místo: Pařízek Jiří (Sychotín)
2. místo: Vaverka Ondřej (Trpín)
3. místo: Formánek Ladislav (P. Poříčí)

Kategorie Veterán

1. místo: Krejčí Radek (Rohozná)
2. místo: Kosina Martin (Rozseč)
3. místo: Vichta Tomáš (Drnovice)

Kategorie Domáci

1. místo: Janča Luboš (Rozseč)
2. místo: Vlasák Josef (Rozseč)
3. místo: Volejník Robert (Rozseč)

Kategorie Závodní

1. místo: Toman Josef (Ústup)
2. místo: Bervid Jaroslav (Rozseč)

Disciplína Traktor silák

Kategorie Tovární

1. místo: Formánek Ladislav (P. Poříčí)
2. místo: Capyk Jaroslav (Rozseč)
3. místo: Pařízek Jiří (Sychotín)

Kategorie Veterán

1. místo: Petrželka Roman (Rozseč)
2. místo: Krejčí Radek (Rohozná)
3. místo: Doskočil Emanuel (P. Poříčí)

Kategorie Domáci

1. místo: Machát Zdeněk (Rozseč)
2. místo: Vlasák Josef (Rozseč)
3. místo: Sadílek Pavel (Rozseč)

Kategorie Závodní

1. místo: Bervid Jaroslav (Rozseč)

Kategorie Frézy

1. místo: Šikula Miroslav (Rozseč)

Disciplína Nejpomalejší

Kategorie Tovární

1. místo: Šutera Pavel (Rozseč)
2. místo: Pavlů Petr (Rozseč)
3. místo: Doskočil Vavřinec (Rozseč)

Kategorie Veterán

1. místo: Krejčí Radek (Rohozná)
2. místo: Petrželka Roman (Rozseč)
3. místo: Říha Pavel (Veselka)

Kategorie Domáci

1. místo: Tichý Vlastislav (Trpín)
2. místo: Machát Zdeněk (Rozseč)
3. místo: Pražan Václav (Polička)

Kategorie Frézy

1. místo: Šikula Miroslav (Rozseč)

Juniorský motokros (seriál motocyklových závodů)

V pátek 30. října 2009 se v kulturním domě v Rozseči konalo vyhlášení výsledků motokrosové soutěže RO-OL CUP. Celkem proběhlo 5 závodů ve 4 kategoriích podle kubatur motocyklů (18. 4. – Olešnice, 15. 5. – Olešnice, 30. 5. – Rozseč, 26. 9. – Olešnice, 10. 10. – Rozseč). Většina závodů se jela za méně příznivých povětrnostních podmínek. To však neubralo jezdcům chuť závodit a diváci byli svědky napínavých soubojů. Poděkování patří závodníkům, realizačním týmům, rodičům a sponzorům. Přinášíme výsledkovou listinu.

Kategorie Hobby (děti)

1. místo: Šutera David (121 b.)
2. místo: Marek Lukáš (108 b.)
3. místo: Štarha Filip (73 b.)

Kategorie MX-65

1. místo: Švábenský Luděk (96 b.)
2. místo: Suchánek Dominik (87 b.)
3. místo: Fiala Milan (75 b.)

Kategorie MX-50

1. místo: Konečný Karel (133 b.)
2. místo: Černý Luděk (127 b.)
3. místo: Konopáč Libor (69 b.)

Kategorie MX-85

1. místo: Gross Filip (117 b.)
2. místo: Denis Michal (90 b.)
3. místo: Černý Roman (66 b.)

Rozsečské Božkov Rumobraní

V sobotu 7. listopadu se uskutečnil další ročník již tradiční akce Rozsečské Božkov Rumobraní. V jeho průběhu byly podávány rozličné nápoje, jejichž společným jmenovatelem se stal rum. K poslechu a tanci hrály postupně tři hudební skupiny. Přestože nebyl překonán rekordní počet účastníků z minulého roku, Rozsečské Božkov Rumobraní se jako vždy vydařilo.

Pyžamová párty

V sobotu 28. listopadu se během večerních hodin konala v kulturním domě zajímavá akce s nádechem recese – Pyžamová párty. Všichni zúčastnění se dobře bavili. Organizátoři doufají, že se v příštím roce počet účastníků zvýší.

Rozsvícení vánočního stromu

V sobotu 28. listopadu se v odpoledních hodinách sešli na návsi obyvatelé Rozseče, aby se účastnili malé slavnosti – rozsvícení vánočního stromu. Účastníky přivítal starosta obce Miroslav Šikula, promluvil k nim farář páter Zdeněk Veith. Rozsečská mládež si připravila humorné scénky.

Vítání občánků

V neděli 29. listopadu se uskutečnilo v prostorách obecního úřadu vítání občánků. Mezi rozsečské občany byli starostou obce Miroslavem Šikulou přivítáni: Opatřilová Lucie, Dočekal Marek, Janků Dominik, Šikula Patrik, Huňka Kryštof, Sadílek Tomáš, Malovcová Elen.

Cesty víry

Svatá Barbora

Život

Barbora pocházela z rodiny bohatého šlechtice Dioskura v maloasijském městě Nikomédia (dnes Izmid v Turecku) a žila ve 3. století. Aby nepodlehla svodům nápadníků, otec ji dal zavřít do věže. Během jeho nepřítomnosti Barbora nařídila zedníkům, aby prolomili zeď věže třemi okny místo původně plánovaných dvou. Otec žádal vysvětlení a nesmírně se rozzuřil, když mu Barbora oznámila, že se stala křesťankou a tři okna symbolizují Svatou Trojici. Dívce se podařilo z věže uprchnout, ale byla chycena a dovedena zpět. Pastýř, který prozradil Římanům její úkryt ve skalách, byl Bohem potrestán tím, že jeho ovce se náhle proměnily v kobylinky. Barbora nepodlehla ani krutému mučení a nakonec byla popravena. Hlavu jí uťal mečem vlastní otec, ale ihned poté ho zabil blesk. Stalo se tak roku 306, kdy byli na území římské říše křesťané ještě velmi tvrdě pronásledováni.

Patronka střelců

Hlavním atributem svaté Barbory je věž, v níž byla uvězněna. Někdy drží v ruce kalich či paví pero, symboly nesmrtelnosti, případně meč, jímž byla popravena. Svata Barbora se stala ochránkyní všech lidí, kteří měli co do činění se střelnými zbraněmi nebo střelným prachem. Na obrazech má u nohou dělo a její podoba je umístěována na dělostřelecké hlavně a vojenské praporece.

Barbořino světlo

Svatá Barbora je patronkou mnoha řemesel a povolání, z nichž nejvýznamnější jsou horníci, kteří jí zasvětili mnoho kostelů a v den jejího svátku pořádali velká procesí. U nás je nejvýznamnější chrám svaté Barbory v Kutné Hoře. V dolech nechávali horníci na den svaté Barbory na ochranu před úrazy hořet ve štolách přes noc světla v kahanech. Svata Barbora se stala rovněž patronkou hutníků slévačů, stavebních dělníků, pokrývačů, tesařů a architektů. Za ochránkyni ji též považují dělostřelci a hasiči. Stala se patronkou kameníků, kuchařů a řezníků. Zároveň lidé věřili, že je dokáže uchránit před náhlou a nenadálou smrtí, hlavně před úderem blesku.

Kvetoucí Barborky

V celé střední Evropě je velmi rozšířený zvyk řezat třešňové nebo višňové větve zvané barborky. Dávají se do vody a na teplé místo. Měly původně vykvést bílými květy na Štědrý den, často vyrašily dříve. Kvetoucí větvičky jsou velmi pěknou vánoční dekorací. Rozkvétající barborky přinášely lidem různé náznaky. Už to, že rozkvetly, znamenalo pro dívku štěstí, případně lásku, možná i vdavky. Také se počítalo, kolikátý den po svaté Barboře se květy rozvinou. Podle toho se pak určoval nejšťastnější měsíc v následujícím roce. Někdy dívky pojmenovaly každou větvičku jménem jiného chlapce a pak uvěřily, že si vezmou toho, jehož větvička rozkvetne jako první.

Lidové zvyky a obyčeje

Svatý Ondřej a věštění budoucnosti

Život

Ondřej byl Ježíšovým současníkem. V mládí žil spolu se svým mladším bratrem Šimonem na břehu Genezaretského jezera v Palestině a na živobytí si vydělával jako rybář. Stal se učedníkem Ježíše. Později se k němu přidal jeho bratr známý jako apoštol Petr. Po Kristově ukřižování podnikal velmi dlouhé misijní cesty, při nichž vysvětloval podstatu křesťanské víry. Došel k břehům Černého moře a na Peloponéský poloostrov, kde se usadil v městě Patras. Byla to doba vlády císaře Nerona, kdy byli křesťané krutě pronásledováni. Ondřej uzdravil ženu římského místodržitele ze smrtelné nemoci a obrátil ji na křesťanskou víru. Byl uvězněn a mučen. Když se odmítl vzdát své víry, byl kolem roku 60 ukřižován.

Zlaté rouno

Ostatky svatého Ondřeje jsou od počátku 13. století uloženy v italském letovisku Amalfi nedaleko Neapole. Byl osobním patronem burgundských vévodů. V jeho jménu byl ve Francii v 15. století založen řád Zlatého rouna. O sto let později jej začal vedle francouzského krále a císaře svatě říše římské národa německého udělovat i anglický král a na konci 17. století také ruský car Petr Veliký. Svatý Ondřej je představován jako stárnoucí muž s bílými vlasy a vousy, neboť byl umučen ve vysokém věku. Mezi jeho atributy patří rybářská síť nebo provaz, kterým byl přivázán ke kříži.

Kouzla a pověry

Den svatého Ondřeje byl prvním svátkem vánočního období. Ještě v minulém století se provozovala řada magických praktik se společným jmenovatelem – zjistit něco o své budoucnosti, případně se ochránit před zlými démony a mocí nastupující zimy. Nejvíce kouzel se týkalo předpovídání svatby. V lidové tradici byl svatý Ondřej patronem nevěst. Způsobů, jak dívky zjišťovaly, jestli je čeká svatba a kdo bude ženich, byla celá řada, jednoduchých i složitějších.

Věštění budoucnosti

Zatřásla-li dívka stromem a zaštěkal-li v té chvíli pes, věděla, z které strany má očekávat ženicha. O půlnoci zaklepala na kurník. Pokud se jí v odpověď jako první ozval kohout, měla se do roka vdát. Jestli se ozvala slepice, měla na svatbu ještě dost času. Házení střevicem nebo pantoflem poslepu přes rameno směrem ke dveřím ukázalo, zda se dívka vdá a odejde z domu. V tom případě špička bot musela směřovat ven ze světnice. Věštilo se i z třísek poházených po podlaze, které se řadily do párů k sobě. Když jedna tříska zbyla, zůstala dívka svobodná. Mladí lidé věštili také pomocí malých svíček v ořechových skořápkách, které pouštěli na vodu. Sledovalo se, čí plamínek déle vydrží i které lodičky se k sobě přiblíží a vytvoří pár. Z tvarů olova odlitého do vody bylo možné uhodnout povolání ženicha. Odlitek mohl připomínat kladivo, verpánek, sekyru nebo jiný řemeslnický či zemědělský nástroj.

Lidové pranostiky (leden – březen)

Leden

1. ledna

Na Nový rok déšť, o Velikonocích sních.

6. ledna

Na tři krále mnoho hvězd, urodí se hodně brambor.

21. ledna

Svatá Anežka kape ze stříšky, sedláče, schovej zhryzky (tj. zbytky píce, bude neúroda).

25. ledna

Na svatého Pavla pohoda, jistá Boží úroda.

26. ledna

Na svatého Polykarpa plná sněhu každá škarpa.

Únor

2. února

Svítlí-li slunce na Hromnice, bude zimy o šest neděl více.

5. února

Svatá Agáta bývá na sních bohatá.

6. února

Na svatou Dorotu odmet' sních od plotu.

14. února

Na svatého Valentýna zamrzne i kolo mlýna.

16. února

O svaté Juliáně připrav vůz a schovej sáně.

Březen

6. března

Na svatého Bedřicha slunko teplem zadýchá.

7. března

O svatém Tomáši sních bředne na kaši.

12. března

Na svatého Řehoře, čáp letí od moře, žába hubu otevře, líný sedlák, který neoře.

19. března

Svatý Josef s tváří milou končí zimu plnou.

25. března

Když noc na Matičku jasno, bude úroda, krásno.

Na den Zvěstování Panny Marie déšť, urodí se rež.

Kapitoly z regionální historie

Rok 1926 v Rozseči nad Kunštátem

V srpnu prodal celé hospodářství i s domem majitel Josef Ondra, syn Fr. Ondry, dřívějšího hostinského a obchodníka v Rozseči, který žije z kapitálu v Brusném, panu A. Koktovi (prostřednictvím přítele Františka Sádeckého) za 110 000 Kč. František Sádecký si vymínil pro sebe ke koupi domek na familiích (č. 54) a též tři míry pole od p. Kokty za cenu 20 000 Kč. Koupě byla smluvena a pan Kokta poté odprodal od nově koupeného majetku některé další polnosti (míru k míře po 2 000 Kč).

Začátkem školního roku byl v Rozseči definitivně ustanoven řídícím učitelem pan František Cibulka. Narozen 15. ledna 1895. Rodák ze Sulkovce, z rodiny selské. Ač si většina občanů přála, aby řídícím byl zde ponechán pan Kobyłka, tento byl přeřazen do Bolešína.

Dne 5. září uspořádalo Sdružení venkovské omladiny dle starodávných obyčejů slavnost Dožínků. Na požádání členů výboru dr. Petrželka v tu neděli příhodnou a slunečnou v 9 hodin v kapliče měl kázání a sloužil mši svatou. Po požehnání odpoledne řadil se dole u Lipky Svobody malebný průvod. V čele banderium, alegorické vozy, pak šly družičky, členky a členové v národních krojích, sekáči, žnečky a mlatci. Průvod stanul u domu pana starosty, po přivítání byl starosta pozván i s obecním zastupitelstvem do průvodu. Společně celý průvod došel až k domu hospodáře p. Bělehrádka (č. 6), kde následovaly říkanky a zpěvy sekáčů a žneček. Program byl odbýván na zahradě pana hospodáře, po jeho ukončení následovala všeobecná veselice. Slavnost se vydařila.

8. prosince byla na schůzi u pana starosty ustavena na povznesení zemědělství Zemědělská družina hospodářského spolku.

František Halas (1901-1949)

V letošním roce 27. října uplynulo 60 let od úmrtí významného českého básníka Františka Halase, který je trvale spjat s místním krajem.

František Halas se narodil jako syn textilního dělníka roku 1901 v Brně. Vyučil se knihkupcem a od roku 1921 začal uveřejňovat první články a verše. Za druhé světové války byl František Halas činný v odboji, po válce pracoval v Praze jako přednosta odboru na ministerstvu informací.

Poezie Františka Halase je velmi osobitá, verš přerývaný, rytmicky nepravidelný a zvukově výrazný. Pracuje s hovorovou i obecnou češtinou, využívá biblických přirovnání a metafor.

V letech 1974-1992 byla jako vzpomínka na básníka pořádána Halasova dětská Rozseč. V programu vystupovaly rozsečské děti ze základní a mateřské školy. Při této příležitosti se děti setkávaly se známými osobnostmi, herci, spisovateli a básníky.

„Já bych všechny tady ty hory vyměnil třeba za Kulíšek.“

Kulíšek je nejvyšší kopec u Kunštátu ve staré oboře Hýví, nad níž leží vesnice Rozseč, odkud pochází Halasův rod. Krajina je to opuštěná, vanou tam větry ze všech stran, samý kámen snesený z polí na meze, ale jakou něhou tu rozkvétají trnky, bují lískoví, planou šípkové keře nad mezníky chudých polí a reziví vřes. Lesy nemají konce, střídají se s chudými pastvisky plnými kamení, sem tam i s osamělou hrušní, opuštěnost i krása, až se sevře srdce. Sešla se tu minulost s trpkostí.

(Kunštátské akordy - František Halas a Kunštát, napsala: Libuše Halasová)

Slovo starosty obce

Vážení spoluobčané,

přeji Vám příjemné prožití svátků vánočních v kruhu své rodiny a známých. Jsem rád, že v naší obci i nadále pokračuje velmi dobrá spolupráce mezi občany a obecním úřadem. Věřím, že budeme všichni dobrými sousedy a budeme dělat vše, abychom i v příštím roce mohli říci, že se nám něco dobrého pro rozvoj obce podařilo.

Přeji Vám šťastný nový rok plný pohody, zdraví, lásky a spokojenosti.

Miroslav Šíkula

Společenská kronika

Blahopřejeme novomanželům, kteří uzavřeli manželství:

14. 11. 2009 Jaroslav Bervid, Rozseč nad Kunštátem

Miroslava Jačová, Rozseč nad Kunštátem

Blahopřejeme jubilantům, kteří oslavili narozeniny:

2. 10. Karel Straka

15. 10. Josef Prudil

18. 10. Božena Musilová

10. 11. Stanislava Marečková

11. 11. Božena Měcháčková

23. 11. Jan Zavadil

22. 12. Jiřina Pešová

Vydavatel

Obecní úřad Rozseč nad Kunštátem, uzávěrka příspěvků 15. 12. 2009

Redakční rada

PhDr. Josef Pros (předseda), Mgr. Věra Prosová (místopředseda),

Jaroslava Marková, Jana Chloupková, Miroslav Šíkula, Josef Háb ml.

